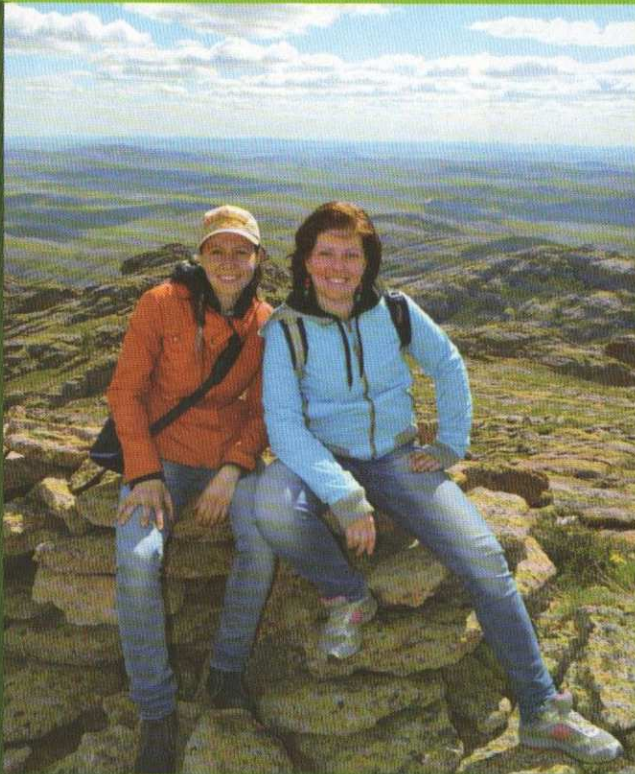

ТОПЫРАҒЫҢДЫ ТАНИ БІЛ

Қазіргі таңда қазақстандықтардың басым бөлігі демалыс айларын шетелде өткізгенді жөн көреді. Олар – Түркия, БАӘ, Қытай, Тайланд және т.б. елдер. Туған елінде демалатындар отандастарға қарағанда, керісінше біздің елге келетін шетелдік туристер басым. Қазақстандық туризм жерлестерімізді неге өзіне тарта алмайды? Ыңғайсыздық па? Сәнді емес пе? Мүмкін, өз еліміздің топырағын тани білмеуімізде шығар? Жуырда «ЛимоНад» журналының тілшілері қазақстандық туризмнің ерекшеліктерін біліп қайтқан еді. Нәтижесі төмендегідей.

ондағы жергілікті тұрғындардың өмір салтымен таныстыру.

Ұлттық туризмнің ерекшеліктерімен қатар, «Авалон» қоғамдық қорының президенті Виталий Шуптар тілшілерге эко-туризм жайлы былай дейді:

- Бұл дегеніміз – табиғатқа зиян келтірмей, жергілікті тұрғындарға пайда келтіру. Олардың өмір сүру салты өзгермеуі тиіс, өзгерген кезде туристердің пікіріде өзгереді, бұл аймақтар өз ерекшелігін жоғалтады тиіс.

- Шетел туристерін не қызықтырады?

- Өзіне тартып тұратын тылсым күшті айтасыз ба? Әртүрлі. Көбінесе, туристерді

жерімізді мекендеген құстар мен маралдар қызықтырады, қызғалдақ гүлдері мен мақталар ерекше ажар береді. Әсіресе, еуропалықтардың біздің кеңдігімізге, жайқалған жайлаудың сұлулығына таң қалады. Біз үшін қалыпты жағдай боп көрінсе, олар үшін зор. Төрт түлікті көрсе бәрі жапатармағай суретке түсіре бастайды. Ау-

ылда: сиыр сауу, биенің құлындауы, қойларға жем беру олар үшін жабайылық болып көрінеді. Олар үшін жергілікті тұрғындармен бір дастарханда отырып шай ішу, әңгімелесу – зор бақыт. Ұзақ уақыт жол жүру шаруа емес, балшыққа тұрып қалу – шытырман болғаны анық. Жоғары мәртебелі дипломаттың көлікті саз-балшықтан шығарысып, үсті-басы былғанған сәтті ешбір жерден көрмейсіз. Негізінен, Қазақстанға келер алдында олар алдын ала зерттеп біліп алады екен. Астана мен ауылдардың айырмашылығын ескеріп, таң қалыстарын жасырмайды.

Өз туған елінің тарихын білмеу – үлкен қасірет. Мойындауымыз керек, өз топырығымыздың қасиетін енді ғана танып жатырмыз. Міне, Қызыларай тауына да алғашқы рет келуіміз. Біздің мақсат: 100 үйден тұратын Қарағандының оңтүстік-шығысынан 300 км жерде орналасқан Шабанбай би ауылына жету. Сондай-ақ, Спасск және Ақтоғай жерінің өлкетану мұражайынан орталық Қазақстанның саясын мекендеген жолбарыстың терісі көрдік. Және де сапарымыздың ең соңғы нүктесі – Ақтоғайға келгенде 3 күн бойы байланыстан тыс жатқан ұялы телефонымыз қосылды, бірақ, бұл үш күнде ғаламтор желісінде ешқандай төңкеріліс жоқ. Ең ғажабы: бұл жақта ақшаның құны болмай қалады.

Ауылда, үш күн бойы қонақ болып, ұлттық тағамға қарық болдық. Қонақжай болған үй иелері «Авалонның» арнайы

БАҚ өкілдеріне арналған ақпараттық тур аясында Қызыларай тауының ең биік шыңы Ақсораға (1565м) ат басын тіреген едік. «Авалон» қоғамдық қоры ұйымдастырған туристік сапарлар бірінші рет өтіп жатқан жоқ. Басты мақсаты – шетелден келген қонақтарға Отанымыздың бай әрі кең табиғатымыздың сұлбасын көрсетіп,

семинарынан өтіп, сертификаттармен марапатталды.

Біз үшін ең үлкен жаңалық – Ақсораңның биігіне көтерілу болды. Қызыларайдың биігіне – 6 сағаттық жол жүрдік. Қызыларайда орман жаңғақтары мен қайындарды кездестіруге болады. Тәжірибесіз жолнұсқаушысыз таудың биігіне көтерілу мүмкін емес. Адасып қалуын мүмкін.

Ақсораң – Қызыларай тау массивінің оңтүстік бөлігіндегі тау, Сарыарқаның биік жері. Қарағанды облысы Ақтоғай ауданының жерінде, Шылым ауылынан шығысқа қарай 12 км-ге созылып жатыр. Биіктігі 1565 м, ені 7 км. Солтүстікке қарай еңістеу келген аласа таудан тұрады. Пермьнің граниттерінен, төменгі пермь, орта тас көмір дәуірі жыныстарынан түзілген. Қаратап, Жіңішке, Сарыөлең өзендері басталады. Тау беткейлерінде қарағай орманы, тауаралық аңғарлардағы қызыл қоңыр топырағында қайың, көктерек, тал, арша, қараған, ойпаң жерінде тобылғы, астық тұқымдас әр түрлі шөпті шалғын өседі. Таудың табиғи көркі мен табиғат байлығы шаруашылық әрекеттерге көп ұшырай қоймауы мұнда болашақта қорық ұйымдастыруға толық мүмкіндік береді.

Ақсораңнан 120 шақырым жерде Бектау-Ата тауы жатыр. Туризмнен бөлек, бұл жерде ғасырлар бойғы тарихы бар Беғазы моласы бар, 1947-1952 жылдары академик Әлкей Марғұлан осы аймақтарды зерттеген. Демалыс айларын өз Отанымызда өткізсеңіздер еш өкінбессіздер!

Бұл жобалар жайлы толығырақ «Авалон» қоғамдық қорының сайтынан біле аласыздар

<http://www.guide.kz/>.

**Диана АКИМЖАНОВА,
Дарья КРАМАРЕВА
(аударған Сапар МҰРАТҰЛЫ)**

